

Datum: 14 september 2022

Betreft: Internetconsultatie Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie

Geachte minister De Jonge,

De PO-Raad en VO-raad geven graag een reactie op het Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie.

In het Besluit worden gebouwen met verschillende functies genoemd, waaronder een onderwijsfunctie. Maar met deze verschillende functies wordt in het Besluit vervolgens geen rekening gehouden: er volgt geen nadere uitwerking over eventuele specifieke regelgeving voor verbouw en nieuwbouw van verschillende typen gebouwen en de bevoegdheidsverdeling daaromtrent. Het besluit heeft daarmee geen oog voor de potentieel onderling conflicterende rollen die gemeente hebben ten opzichte van gebouwen met een onderwijsfunctie.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het behalen van de klimaatdoelen voor schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs. De sectorale routekaart ter verduurzaming van het onderwijsvastgoed po/vo toont aan dat een vernieuwings- en renovatieslag van de gehele schoolgebouwenvoorraad nodig is, waarbij de gebouwen op z'n minst energieneutraal en gasloos zijn. Alleen zo worden de klimaatdoelen gehaald. De verantwoordelijkheid voor nieuwbouw van schoolgebouwen in het funderend onderwijs ligt bij gemeenten zelf. Renovatie is nu niet belegd, maar wordt met een op handen zijnde wetswijziging (geplande invoering 2024) ook primair belegd bij gemeenten.

Dubbele rol gemeenten

Met dit Besluit krijgen gemeenten een dubbele rol toebedeeld: zij moeten én schoolgebouwen aanwijzen in de warmtetransitie én zij hebben de verantwoordelijkheid voor het toekennen van middelen voor nieuwbouw en renovatie. Dat kan volgens de PO-Raad en VO-raad leiden tot ongewenste rolvermenging en/of perverse prikkels.

Als een gemeente een wijk aanwijst voor de warmtetransitie, dan is dit een natuurlijk moment om de schoolgebouwen te renoveren of om over te stappen op nieuwbouw. Zo blijven de gebouwen voldoen aan de verschillende eisen. Maar een gemeente wijst dan in feite zichzelf aan om de kosten te dragen.

De gemeente kan er echter ook voor kiezen om niet over te gaan tot renovatie of nieuwbouw. Daarmee komen de investeringen bij de schoolorganisatie te liggen, terwijl het om schoolgebouwen gaat die niet meer voldoen. Dat zijn wat ons betreft desinvesteringen. De PO-Raad en VO-raad zijn daarom van mening dat als de gemeente een wijk aanwijst waarin een schoolgebouw staat, dit schoolgebouw prioriteit moet krijgen in het integraal huisvestingsplan. Daarmee komen de lasten immers niet te liggen bij de schoolorganisatie, maar primair bij de gemeente zelf.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben,

Freddy Weima

Ingrid de Bonth